

**Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ¹⁾
za rok 2024**

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym/kierowanych przeze mnie dziale/działach administracji rządowej³⁾/w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych*

OBRONA NARODOWA

(nazwa/nazwy działu/działów administracji rządowej/nazwa jednostki sektora finansów publicznych*)

Część A⁴⁾

~~w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Część B⁵⁾

x w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

~~nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

- x monitoringu realizacji celów i zadań,
- x samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾,
- x procesu zarządzania ryzykiem,
- x audytu wewnętrznego,
- x kontroli wewnętrznych,
- x kontroli zewnętrznych,
- x innych źródeł informacji: oświadczeń cząstkowych osób zajmujących kierownicze stanowiska Ministerstwa oraz kierowników komórek i jednostek organizacyjnych bezpośrednio podporządkowanych Ministrowi, analizy korespondencji dotyczącej funkcjonowania działu, informacji nt. skarg i wniosków wpływających do resortu obrony narodowej, informacji nt. przestrzegania zasad równego traktowania w resorcie obrony narodowej.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....Warszawa 28.04.2025
(miejscowość)

.....
(podpis ministra)

* Niepotrzebne skreślić.

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

Analiza źródeł zapewnienia wykazała, iż funkcjonowanie kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – obrona narodowa w 2024 r. kształtowało się na poziomie zbliżonym do roku poprzedzającego, a większość zastrzeżeń wystąpiła w następujących obszarach określonych w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

1) Zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi

Zastrzeżenia odnosiły się głównie do nieprzestrzegania przepisów i procedur w zakresie wydatkowania środków publicznych, w tym realizacji projektów współfinansowanych ze źródeł UE, realizacji zamówień publicznych, a także prowadzenia działalności gospodarczo-finansowej i materiałowo-technicznej w resorcie obrony narodowej.

Zidentyfikowano również potrzebę nowelizacji przepisów ustawy z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny* m.in. w zakresie organizacyjnym, kadrowym oraz warunków pełnienia służby przez żołnierzy, a także innych aktów prawa. W kontekście przepisów ww. ustawy dostrzeżono problem wymagający podjęcia działań, dotyczący żołnierzy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych – jednostkach wojskowych/komórkach organizacyjnych.

2) Skuteczność i efektywność działania

W *Planie działalności Ministra Obrony Narodowej na 2024 r. dla działu administracji rządowej – obrona narodowa* osiągnięto 3 z 5 celów. Skuteczność w osiąganiu celów komórek organizacyjnych urzędu ujętych w planach działań na 2024 r. kształtował się na poziomie 63%.

Istniejąca kultura organizacyjna w obszarze zarządzania, związana przede wszystkim z ograniczonym stopniem wykorzystania podejścia projektowego negatywnie oddziaływała na skuteczność i efektywność działania. Zaobserwowano również praktykę projektowania i przedkładania do podpisu projektów odrębnych decyzji Ministra w sprawach, które mogły być realizowane zgodnie z kompetencjami na podstawie działań zdefiniowanych w procesie planowania działalności.

W niektórych jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych stwierdzono ograniczoną skuteczność w jednoczesnej realizacji wszystkich postawionych zadań, w tym związanych ze wsparciem układu pozamilitarnego oraz wypełnieniem zobowiązań międzynarodowych. Problemy wynikały m.in. z występujących braków kadrowych oraz konieczności realizacji zadań nieplanowych.

Wpływ na skuteczność i efektywność działania resortu miała również niekonkurencyjna wysokość zarobków pracowników resortu, w tym Ministerstwa Obrony Narodowej w stosunku do rynku pracy. Zgodnie ze *Sprawozdaniem Szefa Służby Cywilnej o stanie służby cywilnej i o realizacji zadań tej służby w 2024 r.* korpus służby cywilnej MON znajduje się na przedostatnim miejscu, jeżeli chodzi o przeciętne miesięczne wynagrodzenie całkowite w ministerstwach i KPRM.

3) Ochrona zasobów

Nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim przechowywania i eksploatacji sprzętu, przechowywania materiałów, zabezpieczenia przeciwpożarowego jednostek organizacyjnych oraz ochrony fizycznej obiektów.

4) Efektywność i skuteczność przepływu informacji

Komórki i jednostki organizacyjne zgłaszały zastrzeżenia do efektywności komunikacji wewnętrznej w resorcie obrony narodowej, w tym niewystarczającego dostępu do informacji niezbędnych do wykonywania zadań służbowych.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

- 1) Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny* na podstawie zebranych propozycji komórek i jednostek organizacyjnych.

- 2) Przygotowanie propozycji rozwiązań w kontekście zidentyfikowanego problemu dotyczącego żołnierzy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych – jednostkach wojskowych/komórkach organizacyjnych.
- 3) Przygotowanie opinii nt. możliwości zmiany wykazu chorób i ułomności ujętego w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie orzekania o zdolności do służby wojskowej i trybu postępowania wojskowych komisji lekarskich w tych sprawach.
- 4) Poprawa skuteczności i efektywności działania poprzez realizację szkoleń oraz warsztatów ukierunkowanych na wyznaczanie celów i zadań, zgodnie z kryteriami określonymi w decyzji Nr 204/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 grudnia 2021 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – obrona narodowa oraz w Ministerstwie Obrony Narodowej, a także monitorowania ich osiągnięcia oraz zarządzania ryzykiem.
- 5) Organizacja i przeprowadzenie szkolenia dla kierowników komórek organizacyjnych z szeroko rozumianego zakresu zarządzania.
- 6) Poprawa wydolności systemu zabezpieczenia potrzeb żołnierzy armii państw sojuszników stacjonujących na terytorium RP poprzez dostosowanie struktur logistyki w jednostkach organizacyjnych SZ RP.
- 7) Uwzględnienie w procesie planowania budżetowego zwiększonego funduszu na świadczenia osobowe pracowników resortu obrony narodowej.
- 8) Opracowanie i uzgodnienie projektu decyzji Ministra ON dotyczącej ochrony obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa kategorii I.
- 9) Zapewnienie całodobowej ochrony fizycznej w oddziale Muzeum Sił Powietrznych w Koszalinie.
- 10) Dokonanie przeglądu zasobów informacyjnych komórek i jednostek organizacyjnych udostępnianych na witrynach w sieci MILNET-Z i wypracowanie zasad ich umieszczania i aktualizacji w celu zapewnienia personelowi resortu ON dostępu do informacji niezbędnych do wykonywania zadań służbowych.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

- 1) Zorganizowano szkolenia z prawa zamówień publicznych dla pracowników podmiotów leczniczych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (szkolenie przeprowadzone przez podmioty zewnętrzne).
- 2) Wydano szczegółowy zakres działania Szkoły Podoficerskiej Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim i Oddziału Żandarmerii Wojskowej w Lublinie oraz wydano szczegółowy zakres działania Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej.
- 3) Przygotowano i przeprowadzono przedsięwzięcia szkoleniowe z zakresu kontroli zarządczej lub jej wybranych elementów. Podjęte działania pozytywnie wpłynęły na sprawność i zaangażowanie personelu w proces planowania i osiągnięcia celów, a tym samym wpłynęły pozytywnie na skuteczność w osiągnięciu celów ujętych w planach na 2024 r.¹
- 4) Przygotowano i przeprowadzono w MON cykl szkoleń z zakresu postępowania na wypadek sytuacji alarmowych, co przyczyniło się do poprawy deklarowanego wzrostu poziomu przygotowania do reagowania w ww. sytuacjach.
- 5) Podjęto czynności ukierunkowane na poprawę wymiany informacji pomiędzy jednostkami wojskowymi a wojskowymi centrami rekrutacji, komisjami lekarskimi oraz wojskowymi oddziałami gospodarczymi w procesie powoływania do służby wojskowej, a także w obszarze uzupełnień mobilizacyjnych.

¹ Poziom realizacji celów ujętych w planach działań komórek organizacyjnych na 2024 r. wzrósł o 6 punktów procentowych (p.p.) w porównaniu z 2023 r. Poziom realizacji celów operacyjnych Ministra ON ujętych w Planie działalności na 2024 r. zwiększył się o 20 p.p. w porównaniu z 2023 r.

- 6) Rozpoczęto cykl szkoleń dla kierowników komórek organizacyjnych z tematyki przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy.

2. Pozostałe działania:

- 1) Dokonano nowelizacji przepisów dotyczących planowania i rozliczania działalności w dziale administracji rządowej – obrona narodowa (decyzja Nr 140/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 października 2024 r.), w której m.in. zwiększono rolę osób zajmujących kierownicze stanowiska MON w procesie planowania i rozliczania działalności.
 - 2) Przygotowano i wydano nowy statut Ministerstwa Obrony Narodowej oraz regulamin organizacyjny MON. Wydanie powyższych dokumentów wynikało z konieczności zwiększenia skuteczności działania urzędu, w tym w reakcji na postępujący rozwój Sił Zbrojnych oraz potrzeby poprawy warunków służby żołnierzy i wsparcia ich rodzin.
- 1) Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 161, poz. 1277 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 354), a w przypadku gdy oświadczenie sporządzane jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.
 - 2) W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem "X" odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.
 - 3) Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578).
 - 4) Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.
 - 5) Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.
 - 6) Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.
 - 7) Znakiem "X" zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu "innych źródeł informacji" należy je wymienić.
 - 8) Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
 - 9) Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.
 - 10) Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.